

Jak ustawić ekspozycję? Trójkąt ekspozycji w praktyce

Opanuj trzy najważniejsze parametry aparatu i zapomnij o zbyt ciemnych lub prześwieتلonych zdjęciach.

Czym jest ekspozycja?

Ekspozycja to po prostu całkowita ilość światła, jaka dociera do matrycy aparatu w momencie robienia zdjęcia. Jeśli światła jest zbyt mało, zdjęcie będzie ciemne i niedoświetlone (underexposed). Jeśli światła wpadnie zbyt dużo, zdjęcie stanie się za jasne, a białe plamy stracą jakiegokolwiek detale – mówimy wtedy o prześwieتلeniu (overexposed). Idealna ekspozycja to stan równowagi, w którym jasne i ciemne partie obrazu zachowują optymalną ilość szczegółów.

Trzy filary: Trójkąt Ekspozycji

Kontrola nad ekspozycją opiera się na trzech parametrach. Zmiana jednego z nich bezpośrednio wpływa na pozostałe. Są to:

- **Przysłona (Aperture):** Oznaczana literą 'f' (np. f/2.8, f/8). Kontroluje wielkość otworu w obiektywie.
- **Czas naświetlania (Shutter Speed):** Wyrażany w ułamkach sekundy (np. 1/250s, 1/4s). Kontroluje, jak długo migawka pozostaje otwarta.
- **Czułość ISO:** Liczba określająca, jak mocno aparat wzmacnia sygnał świetlny przechwycony przez matrycę (np. ISO 100, ISO 1600).

Metafora wiadra z wodą – jak to zrozumieć?

Wyobraź sobie, że zrobienie poprawnie naświetlonego zdjęcia to napełnienie wiadra wodą dokładnie do pełna:

Przysłona to średnica kranu. Im szerszy kran (mniejsza wartość f), tym więcej wody leci na raz. **Czas naświetlania** to czas, przez jaki kran pozostaje odkręcony. Jeśli masz szeroki kran, potrzebujesz tylko chwili, by napełnić wiadro. Jeśli kran jest skręcony do małego strumyka (duża wartość f), woda musi lecieć bardzo długo. **ISO** to wielkość samego wiadra lub filtr, który sztucznie zwiększa objętość wody – wysokie ISO drastycznie zmniejsza wymagane zapotrzebowanie na realne światło, ale pogarsza czystość wody (wprowadza szum).

ZŁOTA ZASADA KOMPENSACJI

Jeśli decydujesz się na przymknięcie przysłony (wpuszczasz mniej światła), musisz to zrekompensować: albo wydłużając czas naświetlania, albo zwiększając czułość ISO. W trybie manualnym (M) to Ty decydujesz o tych proporcjach, stając się prawdziwym twórcą obrazu.

Jak korzystać ze światłomierza?

Gdy spoglądasz przez wizjer lub na ekran aparatu, widzisz podziałkę z wartościami od -2 przez 0 do +2. To Twój światłomierz. Jeżeli wskaźnik znajduje się po lewej stronie (na minusie) – zdjęcie będzie za ciemne. Jeśli ucieka na plus – za jasne. Celuj w wartość 0, która oznacza matematycznie poprawną ekspozycję wyliczoną przez aparat.

CZĘSTY BŁĄD POCZĄTKUJĄCYCH

Ślepe ufanie automatyce aparatu w skrajnych warunkach. Na przykład na śniegu aparat spróbuje przyciemnić jasny kadr, przez co śnieg wyjdzie szary. W takich sytuacjach należy świadomie wprowadzić korektę ekspozycji na plus (+).

ZADANIE PRAKTYCZNE DLA CIEBIE

Przełącz aparat w tryb Manualny (M). Skieruj obiektyw na dowolny obiekt w pokoju. Spójrz na drabinę światłomierza. Zmieniaj czas naświetlania i patrz, jak kreska wskaźnika przesuwa się w lewo i w prawo. Ustaw parametry tak, aby wskaźnik znalazł się dokładnie na środku (na 0) i zrób zdjęcie. Zobacz efekt i przeanalizuj parametry.